

JUNE 2004 • SECTION OFFICE IN BAMAKO, MALI

Sida Country Report 2003 Landrapport 2003

Mali

Innehållsförteckning

1. Strategiska frågor och utvecklingstrender	3
1.1 Fattigdomssituationen	3
1.2 Makroekonomisk utveckling	4
1.3 Politisk utveckling	4
1.4 Utvecklingssamarbetet och partnerskap/givarsamordning	5
2. Svenskt utvecklingssamarbete	6
2.1 Strategiska bedömningar och överväganden	6
2.2 Genomförande och relevans	6
2.3 Regionala program	8
2.4 Administration	8
Bilaga 1	9
Nyckeldata för Mali.....	9
Bilaga 2	11
Outcome and forecast	11

Utgiven av Sida 2004

Avdelningen för Afrika

Tryckt av Edita Sverige AB, 2004

Artikelnummer: SIDA4078sv

Denna publikation kan laddas hem/beställas från www.sida.se/publikationer

1. Strategiska frågor och utvecklingstrender

1.1 Fattigdomssituationen

Trots ekonomisk tillväxt under flera år, föll Mali i UNDPs Human Development Index Ranking för 2003 från 164:e plats till 172:a av 175 länder, och Mali fortsätter vara ett av världens fattigaste länder.

BNP per capita sjönk från US\$ 260 1997 till US\$ 230 år 2001. Däremot har andelen av befolkningen, enligt ADfB, som lever under fattigdomsgränsen (<\$1/dag) under perioden, sjunkit från 71% till 63%. Målet i fattigdomsstrategin, CSLP, för 2006 är en reducering till 47,5%. Cirka tre fjärdedelar av landsbygdsbefolkningen är fattig, mot endast en tredjedel av stadsbefolkningen. Bamako har den minsta andelen fattiga i landet. Könsskillnaderna är stora då 70% av kvinnorna och 45% av männen i Mali är fattiga.

De sociala indikatorerna har bara marginellt förbättrats under den senaste tioårsperioden och skillnaderna mellan stad och landsbygd är stora. Enligt Unicefs beräkningar så har andelen läskunniga ökat från 20% av männen och 10% av kvinnorna 1990 till 26% respektive 16% år 2000. Färre barn på landsbygden än i staden går i skola, särskilt flickor, och både barna- som spädbarnsdödligheten är högre på landsbygden i staden. Det kan dock noteras att mödra- och spädbarnsdödligheten sjunker ordentligt i takt med moderns utbildningsnivå. Mellan 1996 och 2001 har barnadödligheten minskat från 238 till 229 barn per tusen födda, vilket dock i ett internationell perspektiv fortfarande är mycket högt och andelen barn som lider av undernäring har under samma period ökat från 30% till 38% (Resultat från PRODESS I 1998–2003). Fertilitetstalet har även under perioden ökat från 6,7 barn per kvinna till 6,8.

Mali nådde slutpunkten av HIPC 2 i mars 2003, i samband med att IMF och Världsbanken godkände Malis CSLP (Cadre Stratégique de Lutte contre la Pauvreté), vilket är namnet på Malis PRSP. Sedan 1997 har den maliska regeringen angivit att fattigdomsbekämpningen har högst prioritet i landets utvecklingsprogram. Sedan dess har ett antal initiativ tagits som manifesterat detta. Det första var framtagandet av SNLP (Stratégie Nationale de Lutte contre la Pauvreté) i samarbete med UNDP. Den andra var den interimistiska CSLP:n som godkändes av regeringen år 2000 och innebar uppnående av beslutspunkten för HIPC-initiativet. Slutligen så antog regeringen i maj 2002 strategin, som landets enda referensdokument för utvecklingsansträngningarna.

Den planerade Rundabordskonferensen i slutet på mars 2004 skall enligt de föreslagna planerna ha sin utgångspunkt i CSLPn, vilken därmed också kan ses som ett uttryck för att lyfta upp intresset för de övergripande utvecklingsproblem som Mali står inför. Konferensen skall också ses som en möjlighet för givarsamfundet att komma fram med förbättrade metoder och mekanismer för koordinering och harmonisering av utvecklings-ansträngningarna.

1.2 Makroekonomisk utveckling

Den ekonomiska tillväxten i Mali uppvisar mycket stora variationer mellan åren, vilket också resulterar i stora svängningar i de tillväxtsiffror som redovisas. För 2003 uppges tillväxten ha uppgått till 3,2%. Året dessförinnan låg tillväxten på 4,4%, men på hela 13,3% under 2001. Den genomsnittliga realtillväxten för perioden 1997–2002 har uppgått till runt 5% per år (AfDB anger 5,6%), vilket skall ha resulterat i en årlig per capita-tillväxt på 2,5% (AfDB 2,7%), men denna genomsnittligt goda tillväxt döljer sålunda kraftiga variationer mellan åren, som i sin tur är en följd av ekonomins sårbarhet (klimat, förändringar i världsmarknadspriser, ett fåtal exportprodukter, svag administration, låg produktivitet i jordbruket, oroligheter i regionen).

Inflationen sjönk till under 1% under 2003 från att ha legat på 5% under 2002. Landet kunde också uppnå de uppsatta makroekonomiska målen för 2003 (bland annat i förhållande till IMF:s PRGF) och har härigenom fortsatt attrahera stort inflöde av såväl multilateralt som bilateralt stöd för strukturreformer och fattigdomsreducering. Konsekvenser av krisen i Elfenbenskusten samt den ojämna och stundtals uteblivna reformeringen av bomullssektorn utgör alltjämt de största utmaningarna på kort sikt för en fortsatt god tillväxt. Tack vare en under senare år framskjuten plats som guldexportör har landet kunnat motverka en del av effekterna av dessa kriser. På längre sikt kan god tillväxt vidmakthållas genom att landets sårbarhet minskas genom till exempel modernisering av jordbruket och ökad inhemsk resursmobilisering.

1.3 Politisk utveckling

Utvecklingen av demokrati, respekten för mänskliga rättigheter och förutsättningarna för god samhällsstyrning i Mali har inte nämvärt förändrats sedan förra året. Den nuvarande presidenten har inget eget parti bakom sig och inget av partierna har egen majoritet i parlamentet, vilket har inneburit att regeringen, som tillkom i oktober 2002, har sett sig tvingad att söka breda koalitioner för till exempel reformeringen av bomullssektorn och genomförandet av strategin för fattigdomsreducering, CSLP. Konsensusskapandet tar med nödvändighet lång tid och förbättras inte av att förvaltningen är svag, många gånger korrupt och ineffektiv.

Den största politiska påfrestningen för landets politiska ledning har varit krisen i Elfenbenskusten, som dock har hanterats med icke oväsentlig skicklighet och finess. Konsekvenserna för landet har inte blivit så stora som först befarades. Exempelvis lyckades Mali hitta nya transportvägar för sin handel.

Mali har gjort stora framsteg mot ett mer demokratiskt samhälle sedan början på 1990-talet och Mali har ingjutit stabilitet i regionen,

framför allt sedan mitten av decenniet. Den odramatiska övergången från den tidigare presidenten, Alpha Oumar Konaré till ATT, skedde helt i enlighet med konstitutionens villkor och måste också ses som en framgång för demokratin.

De mänskliga rättigheterna (civila och politiska) respekteras i allmänhet, men på grund av religiösa och kulturella faktorer så finns fortfarande problem på flera håll, till exempel vad gäller kvinnornas situation. Våld, hustrumisshandel och kvinnlig könsstympning är vanligt. Iakttagandet av de sociala rättigheterna har behäftats med stora frågetecken på grund av den utbredda fattigdomen. Yttrande- och mediafriheten är stor, dock kan väldigt få av landets invånare läsa.

Mali har även genomfört en decentraliseringsreform, som har till syfte att minska de centrala institutionernas makt till förmån för lokalt inflytande. I landets 701 kommuner väljs borgmästaren i allmänna val. För de regionala myndigheterna (régions och cercles) delas myndighetsutövningen mellan borgmästarna och de av staten utsedda lokala commissaires du gouvernement. Lokala myndigheter har rätt att ta upp skatter lokalt för till exempel renhållning, men fortfarande finansieras till exempel undervisning och hälsovård av centralmakten via centrala ministerier.

Åtgärder mot korruptionen, ökad betoning på diversifiering och liberalisering av ekonomin samt ökade utgifter i statsbudgeten för sociala ändamål måste ligga högt på den nya regeringens politiska dagordning för de närmaste åren. Även betydande lagstiftningsåtgärder verkar nödvändiga om regeringen skall fortsätta att åtnjuta det stöd både inom och utanför landet som finns för landets fortsatta demokratisering och utveckling.

1.4 Utvecklingssamarbetet och partnerskap/givarsamordning

Mali åtnjuter fortfarande ett stort förtroende i givarkretsar och attraherade under 2003 betydande finansiering och tekniskt bistånd för utvecklingsändamål. De största bilaterala givarna är Frankrike, Tyskland, USA, Kanada och Nederländerna. Övriga bilaterala givare med representation på plats är Belgien, Schweiz och Sverige. Bland de multilaterala är EU-kommissionen, Världsbanken och IMF bland de största. UNDP, Unicef, WFP med flera FN-organ finns också representerade.

Endast Frankrike, EU, Nederländerna och Sverige har budgetstöd och här tog EU ett initiativ under 2003 för att samordna stödet. I övrigt har givarsamordningen i den så kallade PTF-gruppen (Partenaires Techniques et Financiers) fortsatt under 2003, huvudsakligen som ett informationsforum. Vidare finns motsvarande sektormöten på en mera teknisk nivå. I den för Sverige viktigaste sektorgruppen, undervisning, utövas uppföljningsansvaret av den nederländska ambassadens representant, vilket har fungerat väl.

2. Svenskt utvecklings-samarbete

2.1 Strategiska bedömningar och överväganden

Generellt kan sägas att de hittills begränsade svenska erfarenheterna visar att kapaciteten och institutionerna är mycket svaga i Mali, en uppfattning som delas av samtliga givare. Detta måste beaktas i framtida samarbete, bland annat genom stöd på projektnivå till kapacitetsutveckling. Bristerna inom förvaltningen medför att kapaciteten att ta emot bistånd och samordna detta med regeringens egna insatser är svag. Den lokala givarsamordningen består mest av informationsmöten, utan reell samordning. Sveriges samarbete med Nederländerna inom utbildningssektorn utgör ett undantag. För att Sverige, som är en liten givare med begränsad fältrepresentation, ska kunna ha ett meningsfullt samarbete med Mali måste givarsamordningen kraftigt förbättras. Att de två sektorprogrammen inom undervisning och hälsovård nu tagit fart och lyckats samla de flesta givare under ett tak, är därför ett gott tecken.

Stora ansträngningar har under de senaste 5–10 åren gjorts för att förbättra statens kapacitet att hantera de offentliga finanserna och utvecklingsfrågorna. Mali har ett gott rykte i regionen och bland andra givare, den positiva demokratiutvecklingen är stabil och en PRSP har tagits fram. Grundförutsättningarna för ett samarbete för utveckling och minskad fattigdom finns därmed, förutsatt att den politiska viljan inte börjar svikta.

Utöver de begränsade erfarenheterna från Mali, ska utformandet av den framtida verksamheten också beakta svenska erfarenheter från utvecklingssamarbete mer generellt. Svensk kompetens inom områdena hållbart naturbruk, kapacitetsutveckling inom statlig förvaltning, institutionellt samarbete, barns rättigheter och jämställdhetsområdet är exempel på svenska komparativa fördelar som bör beaktas särskilt vid valet av prioriterade samarbetsområden.

2.2 Genomförande och relevans

Budgetstöd

Under 2003 ingicks avtal om ett budgetstöd på 50 MSEK. Medlen betalades ut i oktober, efter det att Mali hade kommit överens med Världsbanken om villkoren för reformeringen av bomullssektorn i SAC III. Utebliven regelbundenhet i rapporteringen från malisk sida har fortsatt även om den väsentligaste informationen för uppföljningen av till exem-

pel den makroekonomiska utvecklingen görs tillgänglig vid förfrågan. Harmonisering av budgetstödet med övriga budgetstödsgivare förefaller vara en av de mest angelägna dialogfrågorna vid sidan av rapporteringsmekanismer för uppföljningen. Budgetstödet har bidragit till den makroekonomiska stabiliteten och att reformansträngningarna fullföljts, särskilt under ett år när krisen i Elfenbenskusten utsatte ekonomin för ganska kraftiga störningar, framför allt vad gäller export och import till landet. Transportkostnaderna ökade kraftigt genom att ny transportvägar och hamnar måste sökas. Budgetstödet kan ses som ett utmärkt sätt att delta i och påverka diskussionen om landets utvecklingspolitik och reformansträngningar samt tjäna som komplement till de övriga stöden.

Stöd till utbildningssektorn

Sverige ger sedan 2002 ett 3-årigt stöd på 100 MSEK till det tioåriga programmet PRODEC/PISE genom ett tyst partnerskaps-arrangemang med Nederländerna. Under 2003 utbetalades 34 MSEK, varför 41 MSEK återstår för 2004. Sveriges och Nederländernas stöd till sektorn utgör det största stödet och är hittills det enda sektorstöd som kanaliseras genom utbildningsministeriets egen administration.

Programmet har under 2003 fortsatt gjort framgångar vad gäller tillgängligheten till undervisning, fler klassrum har byggts och fler lärare har utbildats. Reformeringsen av läroplanen har fortsatt, men bristerna i undervisningens kvalitet är fortfarande omfattande. Svagheter finns fortfarande i styrningen och förvaltningen av programmet från ministeriets sida, i säkerställandet av flickors deltagande och i förmågan att uppvisa tydliga resultat från utbildningsprogrammets första fas.

Mot bakgrund av den låga läskunnigheten i landet har stöd till utbildningssektorn mycket hög relevans. Det svensk-holländska tillvägagångssättet att kanalisera sitt sektorstöd direkt genom utbildningsministeriet kan också bidra till ett ökat intresse bland andra givare för att gå över till ett dylikt arbetssätt och därigenom öka det maliska ägarskapet.

Demokratisk samhällsstyrning, inkl mänskliga rättigheter

Stöd för bland annat organisationsutveckling av lokala MR-organisationer kanaliserades under året genom Diakonia. Svaga interna strukturer och bristande inre demokrati utgör dock ett hinder för att utöka samarbetet, vilket kommer framhållas i den fortsatta dialogen med organisationerna.

Sidas stöd till BICEs verksamhet bland unga mödrar i fängelser, UNICEFs program för barns rättigheter och mot trafficking, och ett sektorstöd till undervisningsministeriet fortsatte under 2003.

Insatser för att stärka den demokratiska utvecklingen och en ökad respekt för mänskliga rättigheter är i högsta grad relevanta i Mali, där fattiga människor, särskilt kvinnor och barn, i mycket hög utsträckning fortfarande saknar makt, inflytande och möjligheter i samhället.

Privatsektorutveckling

Under 2002 ingick ett avtal med IFC (IFCs SME Department) om ett stöd på 4,4 MSEK för att öka maliska företagarorganisationers möjligheter att ge service till och representera sina medlemmar i dialogen med staten, och för att öka utbytet av tjänster mellan företagen. Olika stöd-

insatser inom utbildning och teknisk bistånd genomfördes under 2003, och en halvtidsutvärdering av insatsen genomförs under 2004.

2.3 Regionala program

Insatser på miljöområdet har skett genom CREPA (Centre Régional pour l'Eau Potable et l'Assainissement à faible coût) för stöd till vatten och sanitet och genom IIED för decentralisering och miljöinsatser.

Vidare har stöd utgått till Oxfam GB för att främja flickors tillgång till basutbildning.

2.4 Administration

Sektionskontoret flyttade under 2003 in i nya lokaler, efter att under drygt två år ha varit inhyrt hos UNDPs kontor i Bamako. Kontoret möblerades och inreddes under hösten 2003. Personalen har bestått av en utsänd samordnare (rådstjänst) och två lokalanställda (assistent och chaufför). Kontoret har också fått en egen driftsbudget och handhar lokala utgifter och redovisning därför. Dispositionsrätten för landallokeringen ligger på AFRA.

Bilaga 1

Nyckeldata för Mali¹

Antal invånare	12,3 miljoner (2003)
Area	1 240 000 km ²
Uppskattad årlig befolkningstillväxt (2001–2015)	3,1%
Antal födda barn/ kvinna (2000–2005)	7,0
Uppskattad andel urban befolkning	30,8% (2001)
Uppskattad andel av befolkningen under 15 år	49,2% (2001)
Förväntad livslängd vid födseln	48,4 år (2001)
Barnadödlighet (2001)	141 per 1000 levande födda
Barnadödlighet under 5 år (2001)	231 per 1000 levande födda
Läskunnighet, män över 15 år	36,7% (2001)
Läskunnighet, kvinnor över 15 år	16,6% (2001)
Andel av befolkningen som lever på mindre än 1\$ per dag	72,8% (1990–2001)
Ginikoefficient	50,5 (2003)
Hiv/ aids, andel av befolkningen 15–49 år	1.65% (2001)
BNP	2.6 billions US\$ (2001)
BNP/ capita i löpande priser	239 US\$ alt. 810 PPP US\$ (2001)
BNP/ capita årlig tillväxt (1990–2001)	1.6%
Inflation	3,8% (2003)
Bistånd per capita	28,6 US\$ (2001)
Bistånd, andel av BNP	13,2% (2001)
Skuldtjänstkvot (skuldtjänst/export)	4,5% (2001)
Offentliga utgifter för hälsovård, andel av BNP	2,2% (2000)
Offentliga utgifter för utbildning, andel av BNP	2.8% (1998–2000)
Offentliga försvarsutgifter, andel av BNP	2,0% (2001)
Andel av befolkningen med tillgång till rent vatten	65% (2000)
Andel kvinnor i parlamentet	10,2% (2003)

¹ Källor: Human Development Report 2003, www.cia.gov, Sidas budgetstödsskrivelse för Mali 2003

HDI-index	0.337 (2001)
HDI-ranking	172 av 175 (2003)
GDI (Gender Development Index)	0.327 (2003)
Freedom House Index	3.3 Fritt (2000)
Corruption Perception Index	3,0 (på skalan 0–10, där 10 indikerar låg grad av korruption) (2003)
Corruption Perception Ranking	78 av 133 länder (ju högre siffra, desto mer korruption) (2003)
PRSP godkänns av IMF/ Världsbanken	Februari 2003
Beslutspunkt HIPC-II	Augusti 2000
Slutpunkt HIPC-II	Mars 2003

Country report - Mali

Outcome and forecast in TSEK

Responsible Unit	(All)
Main Sector	(All)
Allocation Frame	(All)

Delimitation:
Status: I, P, A and C (agr end > 200300 or Outcome <> 0)
Region/Country: Mali
Other:
Country allocation:

Allocation Account	Sub Sector	Status	Data			
			Outcome 2003	Outcome 2004	Forecast 2004	Forecast 2005
155004 Mali	10 Human rights	Agreed	500	0	7 502	892
	10 Human rights	Total	500	0	7 502	892
	12 Democracy	Indicative	0	0	2 500	4 000
		Agreed	2 272	0	2 713	2 876
	12 Democracy	Total	2 272	0	5 213	6 876
	13 Public administration	Indicative	0	0	0	300
	13 Public administration	Total	0	0	0	300
	20 Education	Agreed	33 903	18 114	42 501	0
	20 Education	Total	33 903	18 114	42 501	0
	31 Trade & industry, & the financial sector	Agreed	2 084	0	1 406	0
		Completed	75	0	0	0
	31 Trade & industry, & the financial sector	Total	2 158	0	1 406	0
	40 Natural resources	Agreed	0	28	2 128	1 800
	40 Natural resources	Total	0	28	2 128	1 800
	90 Information & communication	Planned	0	0	150	0
90 Information & communication			0	0	150	0
91 Research			0	0	2 500	8 000

155004 Mali	91 Research		Total		0	0	2 500	8 000
	92 Other	Indicative	Agreed	Completed	0	0	50 000	0
					51 995	931	3 215	3 200
					175	0	0	0
	92 Other Total				52 170	931	53 215	3 200
	No sector	Indicative			0	0	20 000	20 000
	No sector Total				0	0	20 000	20 000
	Total				91 004	19 073	134 615	41 068
	155030 Others, Africa	Completed			-663	0	0	0
	92 Other Total				-663	0	0	0
155030 Others, Africa	Total				-663	0	0	0
	10 Human rights	Agreed	Completed		157	-1	0	0
					-10	0	0	0
	10 Human rights Total				147	-1	0	0
	12 Democracy	Agreed			28	-3	0	0
	12 Democracy Total				28	-3	0	0
	19 Other within HR & Demo	Agreed			741	2	35	0
	19 Other within HR & Demo Total				741	2	35	0
	20 Education	Agreed	Completed		237	18	107	0
					-7	0	0	0
15561 Non-governmental organisations	20 Education Total				230	18	107	0
	21 Health care	Agreed	Completed		121	3	26	0
					-4	0	0	0
	21 Health care Total				118	3	26	0
	29 Other social sectors	Agreed	Completed		252	-3	0	0
					0	0	0	0
	29 Other social sectors Total				252	-3	0	0
	30 Infrastructure and urban development	Completed						
	30 Infrastructure and urban development Total				0	0	0	0
	30 Infrastructure and urban development Total				0	0	0	0

Att halvera fattigdomen i världen till år 2015 är vår tids största utmaning. Det kräver samarbete och uthållighet. Samarbetsländerna ansvarar för sin utveckling. Sida förmedlar resurser och utvecklar kunskap och kompetens. Det gör världen rikare.

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

105 25 Stockholm
Besöksadress: Sveavägen 20
Telefon: 08-698 50 00
Telefax: 08-698 56 15
sida@sida.se, www.sida.se